

Missionaire inhaalrace VS

... Later dan in Europa is het proces van kerkverlating in de Verenigde Staten op gang gekomen.

... De Amerikanen zijn bezig met een inhaalrace op missionair gebied, is de indruk van de Nederlandse kerkplanter Rudolf Setz op de Exponential 2011 in Orlando, Florida. Zijn impressies.

► ORLANDO

De aankondiging van Exponential 2011 klinkt niet bescheiden: 'De grootste bijeenkomst van kerkplanters ter wereld', een conferentie met vierduizend deelnemers. Amerikaans goed geregeld met parkeerwachten, professionele ontvangst en een programmaboekje dat de sprekers en 150 workshops professioneel aankondigt.

De toon is niet die van superioriteit. Er heerst een sterk besef dat de kerk in de Verenigde Staten op een kantelpunt staat. Kerkbezoek loopt sterk terug, gemiddeld twintig procent van de mensen bezoekt een kerk en dat is vooral het rijkere deel.

De missionaire beweging in Amerika kijkt nadrukkelijk naar ontwikkelingen en kennis van elders. De consequenties van het postmodernisme en het leven in een postchristelijke en multi-etnische samenleving worden in Europa al langer gevoeld.

Met name Engeland anticipeert op die situatie. 'Willen we dezelfde kant op als Oost-Europese landen waar twee procent van de mensen christen is? De tijd is voorbij dat iedereen wel naar de kerk wilde als de dienst maar spectaculair was', stelt Ceasar Kalinowski. Kalinowski en zijn collega Jeff Vanderstelt werken in een gemeente die bestaat uit een netwerk van missionaire groepen: gemeenschappen waarin het evangelie 'geleefd' wordt in verbinding met hun omgeving. Een model waarin de rol van de vrijgestelde krachten anders is dan in de traditionele kerkvorm. Centraal staat dat gemeenteleden zending bedrijven. Vrijgestelde krachten zijn toerusters die gemeenteleden ondersteunen om hun leven te delen in relatie tot een gebied of een groep. Opmerkelijk is dat beiden eerder voor een 'megakerk' werkten; Vanderstelt was actief voor Willow Creek.

een grote familie

De Engelsman Mike Breen is in de jaren tachtig gaan experimenteren met andere vormen om de kerk te organiseren. De ontwikkelingen in de gemeente waar hij werkte – St.-Thomas in Sheffield – vormden een inspiratiebron voor veel kerken in Groot-Brittannië. De gemeente is een combinatie van anglicanen en baptisten. De basisstructuur bestaat uit missionaire groepen van tien tot vijftig personen die functioneren als een grote familie. Deze opzet

Het missionaire congres Exponential 2011 in Orlando trekt vierduizend kerkplanters uit alle delen van de wereld. foto onder: Mike Breen van de St.-Thomas in Sheffield.

wordt theologisch, sociologisch en historisch onderbouwd en sorteert effect. De gemeente in Sheffield groeit sterk en behoort met vierduizend leden tot de grootste in Engeland. Breen richtte zich de afgelopen jaren meer op discipelschap in relatie tot de christelijke gemeenschap die als een familie functioneert. Dat is de basis voor een liefdevolle gemeenschap, die leeft vanuit de intentie het evangelie te delen met mensen die ze ontvangt of op wie ze zich richt, is zijn ondervinding. In de praktijk brengen wat Jezus zegt: 'Aan jullie liefde voor elkaar zal iedereen zien dat jullie mijn leerlingen

zijn'. Leroy Barber vertelt in een workshop hoe hij leeft in een wijk waar christenen gaandeweg zijn weggetrokken. De centrale vraag voor hem is: 'Hoe kan het dat we de kerk perfect organiseren in een omgeving waarin het leven van mensen een puinhoop is? Wat voor indruk krijgen buurtbewoners als op zondag auto's verschijnen die bewaakt worden door een beveiliging? Hoe kunnen we dan ooit een goede buur zijn?'

De rol van de gemeente is anders als de leden zelf in de wijk wonen en zich verantwoordelijk voelen voor het gebied. Als iemand sterft dan pakken ze het pastoraat op alsof de wijkbewoners lid zijn van de gemeente, ze zijn partner voor de school in de buurt. Als baptistenpredikant was Barber gewend aan een comfortabele rol om anderen te adviseren en bij te staan. Het zijn van een goede buurman confronteert hem met zichzelf. 'Die buurman komt nu ook met mij praten als het taalgebruik van mijn kinderen niet door de beugel kan. Voor je gevoel sta je dan in je hemd. Maar dat is nou net waar het om gaat. Transparant en aanspreekbaar zijn.'

Hij somt een rijtje op van verschillen tussen de kerk die activiteiten organiseert en de kerk die incarneert, zich verbindt met de omgeving. Van meetbaar naar niet-meetbaar. Het

aantal bezoekers in een kerkdienst kun je meten, de opbouw van relaties met mensen in de omgeving is niet meetbaar. Van projecten naar een doorgaand proces. Van een voedselproject naar samen maaltijd houden. Van duidelijke grenzen naar: het delen van je leven. Van simpele antwoorden naar het ervaren van de complexiteit van het leven van mensen in de wijk.

teken van hoop

De afgelopen jaren sloten vele kerken in Amerika de deuren. Dit jaar was het aantal nieuwe gemeenten dat is gesticht voor het eerst groter dan het aantal dat sloot.

Een teken van hoop maar er is een lange weg te gaan. De omslag die gaande is in Amerika, biedt kansen voor Europa want de ervaring die ze in relatief korte tijd opdoen, de netwerken, de productie van materialen is enorm. De gedachte dat de Amerikanen zich realiseren dat ze de kant van Europa op gaan, zou een signaal moeten zijn voor Nederlandse kerken. Is er acceptatie van een rol in de marge of is er visie en nieuw elan? Wat merkt de samenleving van de presentie, van de liefde van de kerk? Een thema, niet alleen voor kerken in de binnensteden in de Randstad maar ook voor de kerken die de noodzaak nog niet zo voelen. <